

OLEMME MUKANA TAPAHTUMASSA

APUVÄLINE 9.-11.11. Tampere 2017

Apuväline 2017 -tapahtuma järjestetään Tampereen
Messu- ja Urheilukeskuksessa 9.-11.11.2017.

Suomen Kuurosokeat ry on mukana osastolla 405.

Aukioloajat ovat seuraavat:
to 9.11. 9-17 (vain ammattilaisille)
pe 10.11. 9-17 (myös yleisölle)
la 11.11. 9-16 (myös yleisölle)

Lipputiedustelut: tiedotus@kuurosokeat.fi

Kansainvälisiä vieraita lirkessä
Painavaa asiaa lähisuhdeväkivallasta

Sisältö

Pääkirjoitus: Kun aika on.....	3
Ajatuksille tilaa omassa blogissa.....	4
Barbara Verna - punavalkoisen kepin puolestapuhuja Italiasta.....	6
Suomen Kuurosokeat ry ja lähisuhdeväkivaltatyö.....	8
Avunsaajamerkki vaihtui.....	10
Vaasan kerho 30 vuotta - kuvamuistoja juhlista.....	11
Oulun kerho 30 vuotta - kuvamuistoja juhlista.....	12
Jotakin koskettavaa.....	14
Luotettava tulkkauspalvelu – kuurosokean perusoikeus.....	16
Oikeuksienvalvonta tiedottaa.....	18
Muut järjestöt: Koko Suomi viitto!.....	19
Ilmoitukset.....	20
Apuvälinemessut.....	24

Kannen ryhmäkuvassa kansainvälisiä vieraita Ilriksessä. Vasemmalta oikealle **Sanna Paasonen**, **Barbara Verna** (Italia), **Bert Van de Sompele** (Belgia) ja **Crina Gherghel** (Romania). Kuva: **Jaakko Evonen**.

Marraskuun Tuntosarvi ilmestyy viikolla 47, perjantaihin 24.11. mennessä.

TUNTOSARVI
43. vuosikerta
ISSN 0358-2280

Julkaisija
Suomen Kuurosokeat ry.

Taitto
Tuija Wetterstrand

Päätoimittaja
tiedottaja Tuija Wetterstrand,
p. 040 753 2026, s-posti:
tiedotus@kuurosokeat.fi.

Viestinnän yhteistyöryhmä 2017:
Yhdistyksen hallituksen edustajat:
Esko Jänntti (pj) ja Sanna Paasonen.
Työntekijöiden edustajat: Jaakko Evonen,
Merja Kovanen ja Tuija Wetterstrand.
Yhteinen sähköposti: viestintaryhma@kuurosokeat.fi

Hinta
Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenille ja asiakkaille ilmainen. 12 numeroa vuodessa printtilehtenä, pistekirjoituksella, Daisyäänilehtenä ja sähköisenä Luetusohjelmassa.

Tilaukset ja osoitteenmuutokset
Suomen Kuurosokeat ry, PL 40,
00030 IIRIS, p. 040 778 0299,
s-posti:kuurosokeat@kuurosokeat.fi.
Toimiston aukioloaika ma-pe klo 8.00–15.45.

Painopaikka
Grano Kuopio

Toimituksella on oikeus käyttää lehden juttuja yhdistyksen internet-sivuilla www.kuurosokeat.fi.

Kun aika on

Aloitin työt Suomen Kuurosokeat ry:n tiedottajana heinäkuun lopussa 2004. Välillä olin noin puoli-toista vuotta vapaalla kirjoitustöiden vuoksi. Työvuosia on silti kertynyt lähes 12. Näiden vuosien aikana olen saatellut matkaan reilusti yli 100 Tuntosarvi-lehteä. Pääkirjoitusten, artikkeleiden ja kuvien kokonaismäärää en uskalla edes arvuutella. Nyt on tullut aika lausua hyvästit. Työpaikkani muuttaa Tampereelle ja minä en. Tämä on viimeinen Tuntosarvi-lehti, jonka teen. Pidän kertyneet lomani vuoden loppuun mennessä ja jään sitten vapaaksi kirjailijaksi.

Ehdottomasti parasta työssäni on ollut ihmisten kohtaaminen ja kuurosokeiden omien kokemusten jakaminen tarinoiden muodossa. Haluankin lausua lämpimät kiitokset kaikille haastattelemleni henkilöille, niin kuurosokeille, työntekijöille kuin eri alojen asiantuntijoille. Kiitos kun jaoitte kokemustanne ja tietämystänne muiden luettavaksi. Kiitos kuuluu myös kaikille, jotka lähettämällä tekstejä, kuvia ja juttuvinkkejä olette tehneet Tuntosarven teon mahdolliseksi.

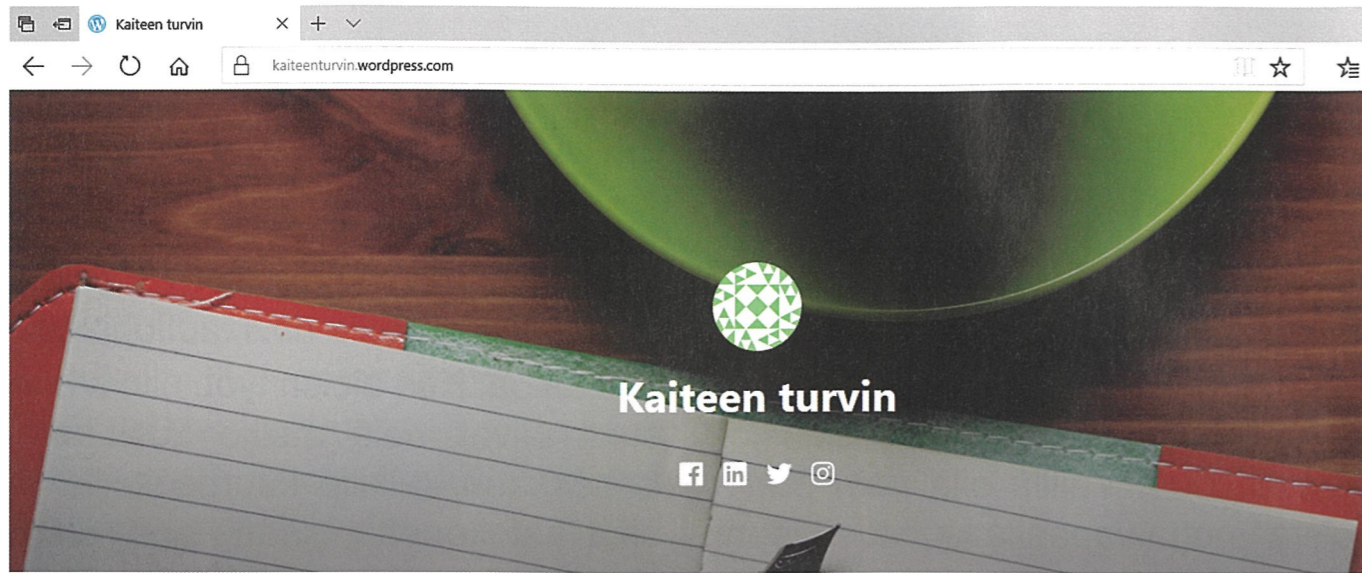
Työvuosiini on toki kuulunut kaikkea muutakin kuin pelkästään Tuntosar-

ven tekoa. Kun aloitin työt, niin www-sivut olivat vielä melko uusi asia. Läheskään kaikilla kuurosokeilla ei ollut tietokonetta, saati kännykkää. Toki edelleen henkilöitä, jotka eivät kykene käyttämään tietotekniikka. Monen kuurosokean tiedonsaantia digitalisaatio on kuitenkin merkittävästi parantanut. Sosiaalinen media eli some on lyönyt lopullisesti itsensä läpi viimeisen viiden-kuuden vuoden aikana.

Olen kiitollinen, että olen saanut osaltani olla mukana järjestämässä isoja kansainvälisiä tapahtumia: Helen Keller konferenssia 2005 sekä ERCW- ja EDbU-tapahtumia 2011 ja 2017. Kuurosokeiden kulttuurin esilletuominen on ollut sydämenasiani. Toivottavasti olen onnistunut kannustamaan lahjakkaita kuurosokeita kirjoittajia ja kuvataiteilijoita. Viimeisenä mutta ei suinkaan vähäisimpänä mainitsen Koskettavin veistos -näyttelyt, joita tiedotus on minun vetovastuullani järjestänyt yhteensä neljä. Ne ovat olleet erinomaisia tilaisuuksia levittää myös kuurosokeustietoutta.

Kaikkea hyvää jatkossa toivotellen!

Tuija Wetterstrand, tiedottaja ♦

Ajatuksille tilaa omassa blogissa

Teksti ja kuva: Tuija Wetterstrand

Heikko-osaisten asema on **Pirjo Leinon** sydäntä lähellä. Aluepalvelujen alueiden laajeneminen ja kenttätyön supistuminen saa alue-sihteerityön pioneerin surulliseksi.

- Kohta ollaan kuin 1980-luvulla kun itse aloitin työt. Erityisesti taktiiliviittojien asema huolestuttaa. Saavatko he riittävästi ja oikeita palveluja? Pelkästään arkiasioista puhuminen on tärkeää. Jos ei ole sosiaalista verkostoa niin ihminen jää ihan tyhjän päälle.

Pirjo Leino kritisoi myös valmiita mittareita, joita Kela-kuntoutujille asetetaan. Kuntoutuksen tavoite pitäisi olla kuntoutujan tarpeeseen sopiva.

- Pitää mennä asiakkuus edellä. Yhteyden saaminen asiakkaaseen voi viedä aikaa. Tärkeintä on, että keinot keksitään. Tavoitteet täytyy asettaa asiakkaan mukaan, ei joidenkin mittareiden.

Esimerkkinä hän mainitsee Helen Keller Centerin, joka sijaitsee New Yorkissa, Yhdysvalloissa.

- Sieltä lähtee aina kaksi työntekijää hakemaan kuntoutujaa hänen kotiaan kuntoutumisjaksolle. Samalla he selvittävät, että mitä ovat ne asiat, missä kuntoutujaa pitää tukea.

Pirjo Leino myöntää, että kokee aluetyön ahdingon ja palvelujen leikkaamisen liian henkilökohtaisesti. Kuurosokeat ja kuurot asiakkaat

Pirjo Leino kertoi kirjastaan ja sen taustoista Helsingin virike-toiminnan suositussa kirjallisuuspiirissä useaan otteeseen tämän vuoden keväällä ja syksyllä. Kirjaa voi tilata pirjo.kaarina.leino@gmail.com 34€ kpl tai 0407489150.

ovat olleet hänelle kuin oma perhe. Erityisesti Pirjoa ovat asiakkaan puolesta loukanneet tilanteet, kun joku kuuleva on ilmoittanut, että "ei tätä tarvitse nyt viittoja, ei hän tällä tiedolla mitään tee".

- Sellaisia tilanteita tuli aikoinaan vastaan.

Pirjo Leinolla on elämän mittainen perspektiivi vammaisiin ja erityisesti kuurosokeisiin oman perheensä kautta. Eläkkeelle jäätyään hän julkaisi 2015 kokemuksistaan kirjan "Elämä lahjaksi saatu". Erilaisia aiheita pulppuaa mielessä, mutta toistaiseksi uutta kirjaa ei ole luvassa. Sen sijaan Pirjo perusti blogin.

- Aion kirjoittaa mistä milloinkin, en

ole rajannut aiheita. Odotan tekstejäni jännityksellä itseni tuntien enkä kuitenkaan niin hyvin tuntien.

Blogin osoite:

kaiteenturvin.wordpress.com

Elämä lahjaksi saatu -kirjasta sanottua: "Aika harvoin käsiin osuu kirja, josta sen loputtua voi sanoa lukeneensa hyvän kirjan. Pirjo Leinon kirjasta sen voi sanoa täydellä syyllä. Minulle henkilökohtaisesti merkki hyvästä kirjasta on, että loppuun päästyä kirjan lukeminen on aloitettava alusta. Tekee mieli kerrata, kuinka kaikki menikään." (Ote Ari Suutarlan kirja-arviosta Tuntosarvi-lehdessä 5/2016.)

Kirja on myös äänikirjana Celia-kirjastossa. ♦

Barbara Verna - punavalkoisen kepin puolestapuhuja Italiasta

Teksti: Jaakko Evonen

Iris-keskuksessa Helsingissä koettiin kansainvälistä tunnelmaa kesäkuussa, kun rakennukseen tutustui ulkomaalaisia kuurosokeita. Ohjelmaan kuuluivat vierailut Suomen Kuurosokeat ry:n keskustoimistolla ja apuvälinemyymälä Aviriksessä. Eräs ryhmässä mukana olleista oli järjestökonkari **Barbara Verna** Italiasta.

Barbara toimi Euroopan Kuurosokeiden Liiton (EDbU) hallituksessa neljä vuotta vuosien 2013–2017 aikana. Hänen mukaansa Italiassa on arviolta 189 000 kuurosokeaa. Maassa ei ole tällä hetkellä varsinaista kuurosokeiden omaa järjestöä, vaan vuodesta 1964 toiminut, kuulevien ihmisten hallinnoima organisaatio, joka auttaa erilaisia sairauksia potevia ja heidän perheitään. Organisaatio edustaa myös kuurosokeita henkilöitä. Barbara liittyi sen jäseneksi kuusi vuotta sitten.

Barbara Vernan mukaan Italiassa on viime aikoina herännyt näkemys, että kuurosokeiden pitää voida päättää itse omista asioistaan, palveluistaan ja oikeuksistaan sekä olla tasavertaisessa asemassa muiden kanssa. Maassa pitäisi siksi olla kuurosokeiden oma järjestö monien muiden Euroopan maiden tapaan.

Verna kertoo muutamia esimerkkejä kuurosokeiden saamista palveluista ja apuvälineistä Italiassa. Kuurosokeiden punavalkoisen kepin saa viideksi vuodeksi, mutta sen rikkoutuessa on uusi kustannettava itse. Joitakin halvempia kuulolaitteita korvataan, tosin kalliimmat kojeet ja muoviset korvakappaleet pitää hankkia omatoimisesti. Sisäkorvaistutushoito on sen sijaan ilmaista. Lisäksi sokeiden on mahdollista saada alennusta takseista. Verna kertoo maksavansa itse julkisen liikenteen liput.

Kun puhe kääntyy tulkkauspalveluihin, Barbara vakavoituu. Hänen

Kuva: Tuija Wetterstrand

Barbara Verna EDbU-tapahtumassa Tampereella kesäkuun alussa. Vernan peräänkuuluttamalle kuurosokeiden punavalkoiselle kepile ei ole olemassa mitään yhtenäistä standardia. Googlen kuvahauulla etsimällä huomaa, että punaisia raitoja voi olla kepissä yksi tai useampi ja niiden leveys vaihtelee kapeista raidoista puolet kepiä peittäviin.

mukaansa Italiassa valtio ei järjestä tulkkauspalvelua, koska viittomakieltä ei ole hyväksytty perustuslakiin. Tulkkauksen kulut 35-50 euroa/tunti täytyy maksaa itse. Tämä on haastavaa, koska monella kuurosokealla on pieni eläke. Italiassa on osoitettu mieltä viittomakielilain puolesta, mutta vielä se ei ole mennyt läpi. Eräs ongelma on se, että puhekielellä on maassa hyvin vahva asema, Verna toteaa. Nyt tavoitteena on, että saavutettavuutta saataisiin viittomakielisille paremmaksi.

Suomessa pidettyyn EDbU-viikkoon Barbara Verna oli hyvin tyytyväinen. Hänestä järjestelyt sujuivat hyvin. Hän arvelee, että tulevaisuudessa EDbU:n rooli vahvistuu. Osaltaan tähän vaikuttanee yhdistyksen osoit-

teen siirtyminen Belgiaan. Barbara toivoo, että tämä helpottaa avustusten saamista EU:lta.

Barbara on sitä mieltä, että EDbU:n tulisi jatkossa tukea uusien kuurosokeiden järjestöjen perustamista niihin eurooppalaisiin maihin, joissa kansallista järjestöä ei vielä ole. Näitä ovat esimerkiksi Italia, Ranska ja Yhdistynyt Kuningaskunta. Tällä hetkellä niissä on vain kuurosokeiden hyväksi toimivia järjestöjä, joilla on erilaisia tavoitteita. EDbU:n pitäisi lisäksi edistää kuurosokeiden punavalkoisen kepin tunnettuutta Euroopassa ja kuurosokeiden kanssa toimivien tulkkien/oppaiden koulutusta sekä tukea nuoria kuurosokeita, Verna lisää lopuksi. ♦

Suomen Kuurosokeat ry ja lähisuhdeväkivaltatyö

Teksti: Sanna Paasonen

Suomen Kuurosokeat ry:n kolmevuotinen yhteistyöprojekti ”Saumuri” päättyi Viola ry:n kanssa viime joulukuussa. Sen kautta olemme oikeuksienvälön asiantuntija Jenni Paananan kanssa koulutautuneet lähisuhdeväkivaltatyön avainhenkilöiksi. Viimeisen vuoden aikana minut palkattiin osa-aikaiseksi projektityöntekijäksi ja vastuullani oli erityisryhmien lähisuhdeväkivaltatyön kehittäminen Itä-Suomen alueella. Muilla työntekijöillä ei ollut osaamista erityisryhmien asiakkaiden kohtaamisesta, joka on paljon laajempi ja monimutkaisempi kokonaisuus omine haasteineen. Tämän vuoksi tarvittiin lisäresursseja.

Projektin ohella olen hankkinut lisäkoulutusta avoimesta ammattikorkeakoulusta perhetyössä ja lastensuojelussa, joista sain pohjatietoja työn tueksi. Työtehtäviin kuului muun muassa erilaiset koulu-

tus- ja keskustelutilaisuudet järjestöväelle, viranomaisille, kansainvälisille ammattikorkeakouluopiskelijoille ja kansainvälisessä SAFETY-seminaarissa. Lisäksi kävin lähikollega **Birgitta Huisman-Laineen** ja yhteistyöjärjestöjen edustajien kanssa oppaita läpi ja kehitimme yhdessä yhtenäistä verkko-opasta erityisryhmille yhteistyöverkostosivuille, joiden on määrä valmistua tämän vuoden puolella.

Työni aikana olen myös saanut yksittäisiä yhteydenottoja uhreilta ja huolestuneilta läheisiltä, joiden kanssa käsittelin aihetta kuin aihetta. Olen myös käynyt katsastamassa esteettömyyden näkökulmasta Mikkelin turvakotia ja antanut asiakkaiden puolesta yksittäisiä palautteita (tai pikemminkin kehitysehdotuksia) eri tahoille. Vuodenvaihteessa kaksi työntekijää eli minä ja psykoterapeutti Birgitta-Huisman-Laine jäimme pois työstä, mutta koska projekti sai lisäaikaa, aloitti projektivastaava

Jarmo Romo verkostotyön kehittäjä **Sisko Piipon** kanssa koulutettujen avainhenkilöiden pilottikouluttajapakettin kehittämisen. Tarkoitus olisi, että jatkossa koulutetut avainhenkilöt (viranomaiset ja järjestöihmiset) vastaisivat koulutuksesta. Tavoitteena on parantaa yhteistyötä työntekijöiden luonnollisten poistumisten tai vaihtumisista huolimatta.

Mietitte varmaan mitä koulutetuilla avainhenkilöillä tarkoitetaan? Itä-Suomen alueella heitä on koulutettu yhteensä yli parisataa ja he työskentelevät eri yksiköissä kuskakin kaupungissa. Tavoitteena on, että kaikissa sosiaali- ja terveysalan palveluyksiköissä on ainakin yksi henkilö, joka osaa auttaa ja ohjeistaa lähisuhdeväkivaltatyössä. Myös oppilaitokset, nuorisopalvelu- ja järjestötyöntekijät ovat mukana tässä koulutuksessa. Erityisryhmien puolella projektiin osallistui viisi järjestöä. Viranomaiset voivat tarvittaessa kääntyä järjestöpuolen avainhen-

kilön puoleen tai pyytää häntä työparikseen palvelupolun edetessä. Myös asiakkaat ja yhteistyökumppanit voivat saada heiltä apua ja neuvoja. Järjestöpuolelta löytyy erityisosaamista, kuten esimerkiksi tieto viittomakielisen asiakkaan tarvitsemista palveluista. Koulutetut ovat sitoutuneet auttamaan sekä tarttumaan mahdollisiin epäilyksiin ja heitä kaikkia sitoo vaitiolovelvollisuus. Lisäksi avainhenkilöt kokoontuvat kaksi kertaa vuodessa kehittämistaapaamiseen, jossa jaetaan kokemuksia ja etsitään uusia työkaluja työn kehittämiseksi. Uhreille ja tekijöille on järjestetty myös omia kehittämiskeskusteluryhmiä.

Entä jatkossa?

Muutama Suomen kunta on kiinnostunut Viola ry:n kehittämästä yhteistyöverkostomallista omalle alueelleen. Tiedossani ovat ainakin Hämeenlinna ja Kuopio, jotka harjoittavat yhteistyötä Violan kanssa.

Kyse on siis mallin kehittämisestä ja jalkautumisesta eri puolilla Suomea vuosien saatossa.

Suomen Kuurosokeat ry:n oikeuksienvalvonnan asiantuntijat saivat puolipäiväisen koulutuksen lähisuhdeväkivaltatyössä viime syksyllä. Jatkossa työntekijät osaavat kohdata mahdollisia uhreja tai tekijöitä ja ohjata heitä eri palveluiden piiriin. Olen myös itse käytettävissä eri koulutuksiin ja keskustelutilaisuuksiin, joissa käsitellään vammaisiin kohdistunutta lähisuhdeväkivaltaa. Näitä tilaisuuksia ovat esimerkeiksi viime syyskuun alussa pidetty kuurojen naisten seminaari Helsingissä ja tulossa oleva Hyvä tietää, muka-

va osallistua -tilaisuus Oulussa lokakuussa. Jos viriketoiminta tai kerho haluaisi ottaa vaikkapa ”Väärä vai oikea valta” yhdeksi keskusteluaiheeksi, voi minua pyytää keskustelun vetäjäksi. Olen myös sitoutunut vaihtoehtoisuuteen ja auttamaan yksittäisiä asiakkaita löytämään palveluja. Meidän tulee toisaalta muistaa, että myös tekijät tarvitsevat apua eivätkä vain uhrin. Koska aikuiset voivat olla uhreja ja lapset tekijöitä, ei tämä olekaan sukupuoli- ja ikäsidonnaista. Meillä on siis lupa puhua eikä enää tarvitse vaieta.

Kirjoittajan yhteystiedot: tekstiviestit 045 677 8244, sanna.paasonen@gmail.com.

Avunsaajamerkki vaihtui

Vain vajaan vuoden käytössä ollut STEA:n avustusten saajille tarkoitettu merkki tekstillä ”Sosiaali- ja terveysministeriö tukee Veikkauksen tuotoilla” jää pois käytöstä. Jatkossa kaikki avunsaajajärjestöt käyttävät samanlaista Veikkauksen merkkiä. Merkki on pyöreä ja väriltään tummansininen. Sen sisällä keskellä on valkoisella Veikkauksen logo, tyylitelty V-kirjain, jonka oikea sakara on vasempaa pidempi. Logon yläpuolella ympyrän reunaa kiertyä valkoinen teksti ”Tuettu Veikkauksen tuotoilla”. ◆

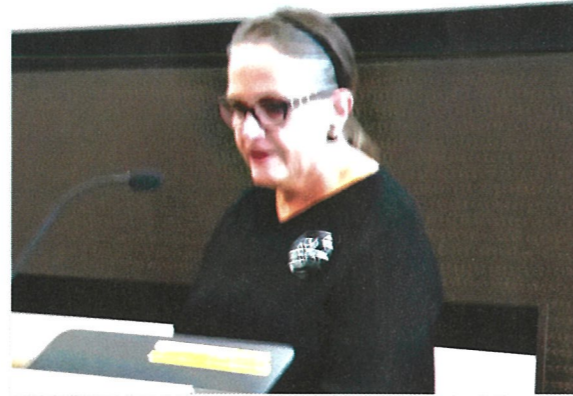
Vaasan kuurosokeiden kerho 30 vuotta - kuvamuistoja juhlista

Vaasan kuurosokeiden kerhon 30-vuotisjuhlaa vietettiin keskiviikkona 13.9.2017 klo 12-15 ravintola Bacchusissa, Vaasassa. Juhlan avasi kerhonvetäjä Kerstin Maksimainen, jonka jälkeen seurasi juhlalounas. Juhlapuheen piti lounaan jälkeen järjestöjohtaja Kai Leinonen. Entinen Vaasan aluesihteerin Inga Lassfolk-Herler kertoi kerhon lyhyen historiikin. Valokuvauksen jälkeen juotiin vielä kakkukahvit. Tilaisuuden juonsi ja kuvat otti oikeuksienvalvonnan asiantuntija Jenni Paanala. ◆

Oulun kuurosokeiden kerho 30 vuotta - kuvamuistoja juhlista

Oulun kuurosokeiden kerhon 30-vuotisjuhlaa vietettiin lauantaina 9.9.2017 klo 12.00 alkaen Oulun keskustan seurakuntatalolla. Vieraita oli tervehtimässä ja vastaanottamassa Eija Metsämäki. Entisen aluesihteerin Hilikka Kälkäisen alkutervehdyksen jälkeen seurakunnan viittova kuoro esitti kappaleen Rakastan elämää. Seurakunnan muisteluiden, Pekka Juusolan kerhohistoriikin, järjestöjohtaja Kai Leinosen juhlapuheen ja videohaastattelujen jälkeen jaettiin kunniakirjat. Juhla päättyi Maamme-lauluun ja kahvitarjoiluun. Nuorimmat kerholaiset olivat suloiset Jessica ja Rebecca. Kuvat: Anne Ylitalo. ♦

Koskettavin veistos -näyttelyn jalanjäljissä: Jotakin koskettavaa

Kuvanveistäjä Tarja Malisen töille ovat tunnusomaisia istuvat, buddhamaisia tyyneyttä henkivät lapsihahmot. Usein malleiksi ovat päätyneet omat pojat, Pekka ja Paavo. Jotakin koskettavaa -näyttelyssä oli mukana vain poikaveistoksia. Näyttely oli omistettu Tarja Malisen 17-vuotiaana kuolleelle Pekka-pojalle. ”Jokainen veistos on kyynelillä muovattu”, Malinen totesi avajaisissa. Näyttelyä olivat tukemassa Karjalaisen Kulttuurin Edistämissäätiö ja Joensuun kaupunki.

Jotakin koskettavaa -näyttelyn avajaisissa piipahti myös presidentti Tarja Halonen. Kuvanveistäjä Tarja Malinen vasemmalla.

Teksti ja kuvat: Tuija Wetterstrand

Joensuulainen kuvanveistäjä **Tarja Malinen** on kahdesti valittu osallistumaan Suomen Kuurosokeat ry:n *Koskettavin veistos* -näyttelyyn. Siitä hän sai kimmokkeen järjestää oman kosketeltavien teosten näyttelyn. *Jotakin koskettavaa* oli esillä lokakuun kahden ensimmäisen viikon ajan galleria Art Kaarisillassa, eli samassa paikassa, missä *Koskettavin veistos* -näyttely järjestettiin vuosina 2011 ja 2016.

Jotakin koskettavaa -näyttely oli omistettu kuvanveistäjän 17-vuotiaana kuolleelle **Pekka**-pojalle.

- Hän oli iloinen, avoin ja suvaitsevainen, maailman asioita pohtiva nuori mies, täynnä lupauksia ja tulevaisuuden suunnitelmia. Perhe, ystävät ja työskentely taiteeni parissa

ovat antaneet lohtua suureen suruuni, Tarja Malinen kertoo.

Näyttelyn keraamisten teosten teemoja olivat suru, kaipaus, toivo, rauha ja rakkaus.

Koskettavin veistos -näyttelyn tapaan yleisö sai kosketella teoksia vapaasti. Veistoksiin oli käytetty kolmea erilaista savisekoitusta, joiden pinnan tuntu oli erilainen. Myös väriykseltään teokset vaihtelivat valkoisesta ruskean kautta mustaan.

Jotakin koskettavaa avajaisissa piipahti myös presidentti **Tarja Halonen**, joka omistaa yhden Tarja Malisen tyttöveistoksen. Kansanvalistusseura on jakanut Malisen veistoksia Sivistyspalkinnoiksi vuodesta 2013 ja Tarja Halonen oli palkinnon ensimmäinen vastaanottaja. ♦

Luotettava tulkkauspalvelu – kuurosokean perusoikeus

Suomen Kuurosokeat ry:n kannanotto kuurosokeiden tulkkauspalvelujen toteuttamiseen vuoden 2018 alusta alkaen. Riittävätkö alueelliset ja laadukkaat tulkkauspalvelut kuurosokeille jatkossa?

Kuurosokeiden tulkkauspalveluun sisältyy kiinteästi tulkkaus, kuvailu ja opastus. Kuurosokealle tulkkaus ei ole vain kielellistä kääntämistä vaan tärkeä yhteiskunnallisen osallistumisen ja arjessa selviytymisen edellytys. Tulkkauspalvelun toimimattomuus aiheuttaa kuurosokeille välitöntä syrjäytymistä.

Kela on tiedottanut tulkkauspalvelun hankintapäätöksistä, jonka mukaan tulkki määrä on vähenemässä. Kelan on huolehdittava, että jatkossakin kuurosokeat saavat sellaisia tulkkeja, jotka osaavat ottaa huomioon kuurosokeiden erityistarpeet tulkaustilanteissa.

Suomen Kuurosokeat ry vetoaa:
1.Kelan on nopeasti reagoitava mahdollisten lisäresurssien hankkimiseen

2.Tulkkausajan on joustettava tulkaustilanteen mukaan, tulkkauksen kestoa ei aina voida ennakoita

3.Alueelliset asiakasraadit tulkkauspalvelun kehittämiseksi

4.Kelan tulkkauspalvelusta tiedottamisen tulee olla saavutettavassa muodossa

Suomen Kuurosokeat ry kiittää Kelaä siitä, että 4.10.2017 järjestettävä vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelua koskeva asiakastilaisuus on avoin kaikille. Suomen Kuurosokeat ry on jatkossakin valmis kehittämään tulkkauspalvelua yhdessä Kelan ja muiden toimijoiden kanssa.

Suomen Kuurosokeat ry 27.9.2017

*

Kelan asiakastilaisuus 4.10.2017

Ritva Rouvinen ja Taru Kaaja kommentoivat ennen tilaisuutta:

Kela esittää näkemyksensä kilpailu-

tuksesta asiakastilaisuudessa 4.10. Kela antaa asiakasjärjestöille mahdollisuuden pitää 10 minuutin puheenvuoron tuossa tilaisuudessa. Järjestömme puheenvuoron siellä pitää Sanna Paasonen.

Tilaisuuden jälkeen järjestömme oikeuksienvälönnyksen yhteistyöryhmä pohtii, miten yksittäisen tulkkauspalvelun käyttäjän kannattaa asiassa edetä ja mitä järjestönä aiomme tehdä. Tiedotamme asiasta teille mahdollisimman pian.

Toimituksen huomautus:

Kelan asiakastilaisuuden yhteenvehto ja toimenpiteet eivät ennättäneet lehteen ennen sen painoon menoa. Marraskuun Tuntosarvessa on lisää asiaa aiheesta.

*

Vammaisfoorumin ja työllisyysryhmän kannanotto

Kannanotossa perusteltiin, mitä ovat Kelan tulkkauspalveluiden kilpailutuksen vaikutukset vammaisten henkilöiden asemaan työelämässä ja miksi tulkkauspalvelut tulee irrottaa kilpailutuksen piiristä.

Vammaisfoorumi on 30 valtakunnallisen vammaisjärjestön yhteistyöjärjestö, jonka tarkoituksena on edistää vammaisten ihmisten tasa-arvoa ja yhdenvertaisen osallistumisen mahdollisuuksia yhteiskunnassa. Vam-

maisfoorumi edustaa jäsenjärjestöjänsä kautta noin 280 000 vammaista ja pitkäaikaissairasta henkilöä. Vammaisfoorumin työllisyysryhmässä toimivat Vammaisfoorumin jäsenjärjestöjen työllisyysasiantuntijat.

Ote kannanotosta: ”Kelan tulkkauspalveluiden kilpailutus ja toteutus sotii sekä tulkkauspalvelulakia, yhdenvertaisuuslakia että YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien yleissopimusta vastaan. Kelan kilpailutus on johtamassa toimintaan, joka ei ole YK:n yleissopimuksen (vammaisten henkilöiden oikeuksista) 27. artiklan eikä yhdenvertaisuuslain 5 §:n ja 15 §:n mukaista eikä ylittää lain ja sopimuksen hengen mukaista toimintaa. Jo pelkästään näiden lakien perusteella, mutta ennen kaikkea vammaisten henkilöiden ihmisoikeuksia ja yhdenvertaisuutta rajoittavana, tulee tulkkauspalvelut rajata kilpailuttamisen ulkopuolelle osana Vammaisfoorumin ja Kehitysvamma-alan asumisen neuvottelukunnan käynnistämää *Ei myytävänä!* -kansalaisaloitetta, jossa vaaditaan vammaisten henkilöiden välttämättömän avun ja tuen kilpailuttamisen lopettamista.”

Kannanoton allekirjoittivat 2.10. Vammaisfoorumin puheenjohtaja Kalle Könkkölä ja Vammaisfoorumin varapuheenjohtaja Ilona Toljamo. Kannanotto kokonaisuudessaan on luettavissa mm. Suomen Kuurosokeat ry:n sivuilla www.kuurosokeat.fi. ♦

Olkeuksienvallvonta tiedottaa

Lausunto kuulemiskirjeeseenne hätäpuheluiden tulkkausta koskevan pilotin toteuttamisesta

Suomen Kuurosokeat ry:n oikeuksienvallvonnan työryhmä tiedottaa: Kelan pääjohtaja Elli Aaltonen on perustanut työryhmän, jonka tavoitteena on selvittää ja arvioida vaihtoehdot vammaisten tulkkauspalveluiden laajentaminen koskemaan eräitä viranomaispalveluita. Nyt ollaan pilotoimassa mallia, jonka kautta hätäpuheluita voitaisiin toteuttaa jatkossa viittomakieltä käyttäville, etätulkkauksen avulla. Palaamme tähän, kun asia etenee Kelan työryhmässä. Ohessa lausuntomme Kansaneläkelaitokselle.

Suomen Kuurosokeat ry kiittää mahdollisuudesta olla mukana kehittämässä hätä- ja kiireellisten viranomaispalveluiden yhdenvertaista saavutettavuutta. Palvelujärjestelmiä tulee kehittää YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen viitoittamaan suuntaan.

Arvostamme sitä, että yhteydenotto- tapoja monipuolistetaan koskemaan viittomakieltä äidinkielenään käyttäviin henkilöihin. Visuaalisuuteen perustuva yhteydenottokanava on välttämätön kommunikaation sujuvuuden turvaamiseksi. Palvelua järjestettäessä tulee huomioida;

1. Kuurosokeiden kanssa kommunikoidessa on käytössä sovittuja merkkejä, jotka tehdään keholle. Tällainen on X-hätämerkin käyttö selkään piirrettynä live-tilanteissa, jolloin kuurosokea henkilö tietää orientoitua hätätilanteeseen. Tämän merkin käytöstä on tiedotettava

sekä asiakaskunnalle että palvelua toteuttavien työntekijöiden molemminpuolisen yhteisymmärryksen saavuttamiseksi.

2. Pilotissa etätulkkauspalvelu on auki arkisin kello 8-16. Todellisissa hätätilanteissa kellon ajan ja etätulkkauspalvelun aukioloajan tarkistaminen ei ole ensisijainen ajatus, vaan avun saaminen paikalle. Kuulonäkövammaisille henkilöille aikaan ja paikkaan orientoituminen on muutoinkin hankalampaa. Kuuleva ja näkevä henkilö ei hätätilanteessa tarkista kellosta, onko vielä 112 auki vai suljettu. Jo pilotointivaiheessa tulee olla mahdollisuus 24/7, 112 -palveluun, niin kuin kuuleville ja näkeville henkilöille. Tämä vastaisi avun tarpeen ja avun saamisen todellista tilannetta, eikä vääristäisi palvelun käyttöastetta kokeiluvaiheessa.

3. Viittomakielen tulkin taitoihin tu-

lee sisältyä, erityisesti hätäpuhelu tulkkauksessa, riittävää osaamista vaikea-asteisesta kuulonäkövammaisuudesta ja kuurosokeudesta. Tällä turvataan tulkkauksen ja kommunikaation kaksisuuntaisuus.

4. Palvelua toteutettaessa tulee viranomaistaholla olla tieto siitä, miten tulkkiä käytetään eri kuulo- ja kuulonäkövamma ryhmissä.

5. Pilotointivaiheessa edellytämme, että ryhmässä on mukana eri tavoin kommunikoivia vaikea-asteisesti kuulonäkövammaisia, kuurosokeita henkilöitä, todentamaan esimerkiksi näön heikentymisen vaikutuksista tulkkaus tilanteeseen.

6. Tiedottamista tulee tehdä riittävän ajoissa ja erityisen runsaasti hyväksikäyttäen kaikkia kuurosokeiden tiedonsaantikanavia, tavanomaisen tiedottamisen lisäksi. Tämä on edellytys palvelun toimivuudelle kuurosokeiden keskuudessa. Suomen Kuurosokeat ry:llä on sähköisten ja painetun tiedottamisen lisäksi alueellisia kerhoja, joissa tietoa voidaan välittää vaikea-asteisesti kuulonäkövammaisille ja kuurosokeille. Tervetuloa tiedottamaan.

Muilta osin yhdymme Kuurojen liiton 26.9.2017 kirjoittamaan lausuntoon.

Suomen Kuurosokeat ry
oikeuksienvallvonta@kuurosokeat.fi

Koko Suomi viitto!

Kuurojen liitto kampanjoi parhaillaan teemalla "Koko Suomi viitto". Liiton www-sivuilla on somessakin kiertävä opetusvideo, jossa **Signmark** ja **Netta** (kuvassa) opettavat kuinka Maamme-laulun ensimmäinen säkeistö viitotaan. Kampanja haastaa jokaisen suomalaisen videoimaan Maamme-laulusta yhden tai kaksi säettä tai vaikka koko säkeistön ja jakamaan sen sitten somessa hashtagilla #kokosuomiviitto. Unohtamatta tietenkään haastaa kavereita mukaan. Kampanja huipentuu yhteiseen viittomistilaisuuteen la 2.12. klo 13.00 Helsingin Tuomiokirkon portailla missä kaikki yhdessä viittovat Maamme-laulun ensimmäisen säkeistön. Tilaisuudesta tehdään tallenne. Samalla yritetään tehdä epävirallinen Suomen viittomisennätys.

Kampanja on osa Suomi 100 -juhluvuoden ohjelmaa. ♦

◆ Kuurosokeiden kerhot

Turku

- Tiistai 31.10. Tapaamme kello 12.30-15.00 Varsinais-Suomen Näkövammaisten yhdistyksen tiloissa. Osoite Läntinen Pitkätie 37, 2 krs. Aiheena kodin turvallisuus. Varsinais-Suomen muistiyhdistyksen työntekijä tulee kertomaan, kuinka oman kodin turvallisuudesta voi huolehtia. Paikalla Heli Lappalainen ja Tuuli Kulonen.

-Tiistaina 14.11.2017 vietämme toimintapäivää yhdessä viittomakielen ohjaajaopiskelijoiden kanssa Turun kristillisellä opistolla. Osoite Lustokatu 7, Turku. Kokoontuminen opiston päärakennuksen aulassa kello 9.45. Toimintapäivään osallistuminen on maksutonta. Opisto tarjoaa päiväkahvit. Lounas on omakustanteinen (n. 10e). Käytössämme on induktio. Paikalla Heli Lappalainen ja Tuuli Kulonen.

Ilmoittautumiset Tuuli Kuloselle: 040 7749 207 tai tuuli.kulonen@kuurosokeat.fi. ■

Satakunta

Tämän vuoden toiseksi viimeinen kerho pidetään 8.11. klo 12-15 Satakunnan Näkövammaisten toimitiloissa. Osoite Otavankatu 4 C 49, Pori.

Ohjelmassa kerhon syyskokous ja kahvit, jonka jälkeen muut aiheet. Lisätiedot Sainilta: puh. 0400 532 413 tai s-posti saini.lepisto@gmail.com.

Tervetuloa! Terveisin Saini. ■

Tampere

- Ilmoittaudu lokakuun kerhoon 23.10. mennessä kakkukahvitarjoilun vuoksi. Juhlimme kerhossa Suomen satavuotista itsenäisyyttä. Aika ja paikka: 30.10. kello 13-16, VTS Ristontalon kerhotilat. Osoite Valtaraitti 9, Tampere.

- Tiistai 28.11. Kerhon vuosikokous ja jouluateria Violakodissa kello 13-16. Osoite Juhlatalonkatu 4, Tampere. Jouluaterian hinta on 23 euroa sisältäen kahvin/teen. Ilmoittautumiset viimeistään 20.11. aluetyöntekijä Marjatta Puromäelle tai Maija Kanervalle. Yhteystiedot: marjatta.puromaki@kuurosokeat.fi puhelin 0400 807 996 tai maija.kanerva@pp.inet.fi puhelin 044 210 7877.

Terveisin kerhonvetäjä Eetu. ■

◆ Tapahtumia

Nuorten tapaaminen

Tapaaminen on 17.-18.11.2017 Tampereella. Ideoidaan yhdessä nuorten toimintaa ensi vuodelle ja käydään testaamassa ongelmanratkaisutaitojamme jännittävän Ge-

tawayn huonepakopelin parissa! Lisäksi nautitaan hyvästä ruuasta ja tietysti tavataan toisia nuoria.

Kaikki 18-30-vuotiaat kuulonäkövammaiset ja kuurosokeat nuoret ovat tervetulleita. Erityisesti haluaisimme, että uudetkin nuoret rohkaistuvat lähtemään mukaan! Tapaaminen majoituksineen ja ruokailuineen on osallistujalle ilmainen. Matkat korvataan halvimman kulkuneuvon mukaan kuittia vastaan. Samana viikonloppuna on myös Suomen Kuurosokeat ry:n syyskokous, johon toivomme kaikkien jäävän.

Tapaamme perjantaina 17.11.2017 kello 16.00 Kuurosokeiden Toimintakeskuksella osoitteessa Insinöörinkatu 10, Tampere. Lauantaina lopetamme hieman ennen syyskokousta. Tarkempi ohjelma ja lisätiedot tapaamisesta lähetetään ilmoittautuneille. Yleistulkkausta ei ole järjestetty, joten tilaathan tarvittaessa oman tulkin tai avustajan mukaan!

Lisätiedot ja ilmoittautumiset 27.10.2017 mennessä: tuuli.kulonen@kuurosokeat.fi tai p. 040 774 9207. Syysterveisin Arne Pirkola, Julia Kaasinen ja Tuuli Kulonen. ■

Kuurosokeiden Toimintapäivä Turussa

Viimeisen vuoden viittomakielen ohjaaja -opiskelijat järjestävät Turun kristillisellä opistolla (Lustokatu 7, 20380 TURKU) toimintapäivän kuu-

lonäkövammaisille ja kuurosokeille tiistaina 14.11.2017 kello 9.30-14.30.

Tapahtuma on osallistujille ilmainen. Lounaan hinta on 10 euroa ja se sisältää päiväkahvit. Paikalla ei ole yleistulkkausta, joten jos tarvitset tulkin, tilaa oma tulkki mukaan.

Aikataulu

Kello 9.30-10.00 Päivän aloitus
Kello 10.00-10.45 Ohjelmaa
Kello 10.45-11.00 Tauko
Kello 11.00-11.30 Ohjelmaa
Kello 11.30-12.30 Lounas
Kello 12.30-13.15 Ohjelmaa
Kello 13.15-13.30 Tauko
Kello 13.30-14.00 Päivän lopetus
Kello 14.00-14.30 Päiväkahvit ja kotiin

Ilmoittautuminen keskiviikkoon 6.11.2017 mennessä: Heli Lappalainen: heli.lappalainen@kuurosokeat.fi, p. 040 553 9069 tai Tuuli Kulonen p. 040 7749 207, tuuli.kulonen@kuurosokeat.fi. Tervetuloa! ■

◆ Sokeain Ystävien lomat

Sokeain Ystävien virkistyslomat vuodelle 2018 ovat haettavissa. Sokeain Ystävät ry myöntää ja järjestää jälleen yhteensä 150 virkistyslomaa näkövammaisille vuonna 2018.

Virkistysloma Onnelassa

Virkistysloma on viiden vuorokauden ohjelmallinen loma aikuisille näkö-

vammaisille täysihoidolla ja se viete-
tään Sokeain Ystävien omistamas-
sa Majatalo Onnelassa Tuusulassa.
Lomaan sisältyy majoitus kahden
hengen standard-huoneessa, kolme
ruokailua päivässä, yhdessäoloa ja
vertaistukea, monipuolista päivä- ja
iltaohjelmaa sekä hierontahoitoja.
Loman omavastuuosuus on 50 eu-
roa per aikuinen. Loman listahinta
on 550 euroa, josta Sokeain Ystävät
kustantaa 500 euroa.

Kenelle

Virkistysloma on tarkoitettu normaali-
kuntoisille, lomalla itsenäisesti tai
avustajan kanssa pärjääville näkö-
vammaisille aikuiselle henkilöille.
Valinnat tehdään sosiaalisin ja ta-
loudellisin perustein. Loma voidaan
myöntää samalle henkilölle kolmen
vuoden välein.

Lomaa voivat hakea kaikki FSS:n
sekä NKL:n alueyhdistysten jäsenet
ja seuraavien toimialayhdistysten jä-
senet: Fysioterapia-alan Näkövam-
maisiet ry, Näkövammaiset Käsityön-
tekijät ry, Suomen Kuurosokeat ry.

Mistä

Lomaa haetaan siitä näkövam-
maisyyhdistyksestä, jossa ollaan
jäsenenä, kuten FSS tai NKL:n
alue- tai toimialayhdistykset. Hakulo-
makkeen saa omasta yhdistyksestä
tai netistä: www.syry.fi. Yhdistyksesi
ottaa vastaan hakemuksen, päättää
lomien saajista ja ilmoittaa myönne-
tystä lomasta.

Milloin

Sokeain Ystävien virkistyslomaa
haetaan täyttämällä hakulomake.
Hakemukset Suomen Kuurosokeat
ry:lle toimitetaan 30.11.2017 men-
nessä. Lisätiedot ja hakemukset:
Tuuli Kulonen, PL 40, 00030 IIRIS,
puhelin 040 774 9207, sähköposti
tuuli.kulonen@kuurosokeat.fi. Yh-
distys ilmoittaa lomasta vain saajille
11.12.2017 mennessä.

Loma vietetään jollakin erikseen lis-
tatuista lomaviikoista, jolloin ohjel-
maa ja vertaistukea on järjestetty. Ensimmäinen lomaviikko on kesäl-
lä viikko 26 eli 25.6.-1.7.2018. Viik-
ko 26 on ruotsinkielinen lomaviikko
(FSS). Muut lomaviikot ovat heinä-
kuussa, viikot 27, 28, 29 ja 30.

Matkatuki

Lomailijan on mahdollista hakea
matkakorvausta Sokeain Ystäviltä
loman jälkeen. Hakulomakkeen saa
lomalla Onnelasta tai netistä: www.syry.fi.

◆ Helsingin viriketoiminta

Marraskuun toimintaa:

Kuntopiiri

Torstaisin 2.11, 9.11, 16.11, 23.11. ja
30.11. kello 13.00–16.00 liris, 2. krs.
Vetäjänä Jaana Marttila. Kuntosa-
lissa kuntoharjoittelua, uima-allas-
osastolla vesijumppaa (kello 14.30),
uintia ja saunomista. Paikalla on
kaksi yleistulkkiä.

Kuntosali on käytössämme kello
13.00–4.30 ja uima-allasosasto kel-
lo 13.00–16.00. Oma pyyhe mukaan.

Helsingin kuurosokeiden kerho

Keskiviikko 8.11. kello 16.30–20.30
liris, Outa-tila, 6.krs. Ilmoittautumi-
set (ja lisätiedot) Sannalle viimeis-
tään ke 1.11: sanna.nuutinen@kuurosokeat.fi, puh. 040 774 9207.

Kauneuspäivä ja Oriflame-esittely

Lauantai 11.11. kello 10.00- noin
19.00, liris, Suomen Kuurosokeat
ry:n keskustoimisto, 4. krs. Jalka-
hoitoa, hierontaa, tukan leikkausta,
kasvohoitoa, käsihoitoa ja Oriflame-
esittelyä ym. Hoidot ja hinnat löyty-
vät Anitan lähettämästä sähköpos-
tivistä. Paikalla on kaksi yleis-
tulkkiä. Tilaa tarvittaessa oma tulkki.
Kahvitarjoilu (1 e). Omat eväät voi
ottaa mukaan. Ilmoittaudu Anitalle
viimeistään ke 1.11.

Pistekirjoituspiiri

Ti 14.11. klo 12.00–15.00 liris, Suo-
men Kuurosokeat ry:n keskustoimis-
to, Frans Leijonin kokoushuone, 4.
krs. Vetäjänä Marjo Pylväinen. Pai-
kalla kaksi yleistulkkiä. Uudet ja van-
hat opiskelijat ovat tervetulleita mu-
kaan opiskelemaan tai kertaamaan
pistekirjoitusoppia. Kahvitarjoilu (1
e). Ilmoittaudu Anitalle viimeistään
to 5.10.

Italialainen ravintola Trattoria Sogno

Ti 21.11. kello 16.00–19.15. Os. Töö-
löntorinkatu 2, Helsinki. Tule maista-

maan italialaista herkkua. Myös mu-
kavaa yhdessä oloa oman porukan
kanssa. Paikalla ei ole yleistulkkiä.
Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ti
14.11.

Kommunikaatiopiiri

Ke 28.11. klo 13.00–16.00 liris, Suo-
men Kuurosokeat ry:n keskustoimis-
to, Frans Leijonin kokoushuone, 4.
krs. Aiheena Kulttuurikaveri-vapaa-
ehtoistoiminta. Tule pohtimaan yh-
dessä keinoja, miten pääsisimme
tutustumaan eri kulttuurikohteisiin.
Jos arastelet yksin lähtemistä, voit
lähteä kulttuurikohteisiin edullisesti
vapaaehtoisen kaverin kanssa. Pai-
kalla kulttuurikaveri Outi Varppee,
kommunikaatiopäällikkö Riitta Lah-
tinen sekä kaksi yleistulkkiä. Kah-
vitarjoilu (1 e). Ilmoittaudu Anitalle
viimeistään to 16.11.

Terveisin virikeohjaaja Anita Palo
anita.palo@kuurosokeat.fi, teksti-
viestit / WhatsApp 040 837 7896. ■

Seuraavat ilmoitusten jättöajat

Joulukuuta koskevat ilmoitukset ja
ne tapahtumat, joiden ilmoittautu-
misaika päättyy joulukuussa: keski-
viikkona 1.11. klo 12.00 mennessä. ■